

bloed aan de deuren

JO BRIELS

Een enorme knal davert door de lucht.

'Een ontploffing!'

Benjamin en Hassan duiken weg achter een laag muurtje dat vol kogelgaten zit. Ze blijven onbeweeglijk liggen. Er volgt geen tweede knal.

Benjamin zoekt zijn keppeltje dat van zijn hoofd is gegleden. Hij steekt het met een clip vast aan zijn haar. Hassan waaiert het stof uit zijn hoofddoek en slaat hem over zijn schouders. Ze stoten elkaar met de rechtervuist lichtjes aan, als teken van hun vriendschap. Daarna gaan ze op hun knieën zitten en leunen met hun armen op het muurtje.

'Alweer een Palestijn met bommen om zijn lijf die zichzelf heeft opgeblazen', veronderstelt Benjamin. 'Vorige week gebeurde het nog in deze straat.' Hij wijst naar enkele huizen aan de overkant.

'Er hangt nog bloed aan de deuren.'

'Ik vrees dat het altijd zo zal blijven', zucht Hassan. 'Wij willen ons land terug en jullie beletten dat.'

Benjamin blaast.

'Israël is van de joden. Van ons. Zo werd het aan onze voorouders beloofd.'

'Hei, jongens!' David, de pa van Benjamin, komt aanlopen. 'Hier zijn jullie dus. Alles in orde?'

Ze gaan alledrie op het muurtje zitten. Door een gat tussen twee vernielde huizen zien ze heel in de verte de vergulde top van de Rotskoepel op de Tempelberg, het hoogste punt van Jeruzalem. David legt beschermend zijn armen over de schouders van de jongens.

'Ooit stond ginder onze tempel', wijst Benjamin.

'En mijn vader zegt dat onze profeet Mohammed er op zijn geveulegeld paard ten hemel steeg', zegt Hassan heftig.

David voelt een zoveelste discussie aankomen. Vlug komt hij tussenbeide.

'Jeruzalem is zowel voor joden als voor moslims een heilige plaats. En we mogen ook de christenen niet vergeten.'

Hassan springt van het muurtje af en gaat voor Benjamin en zijn pa staan.

'Waarom krijgen wij hier dan geen ruimte?' vraagt hij. 'Waarom weigeren jullie joden dat zo koppig?'

David klopt op de vrije plek naast zich.

'Kom weer zitten, Hassan. Luister, duizenden jaren geleden leefden de joden in ballingschap in Egypte. Ze droomden van een eigen land...'

Vijf prachtige zeilschepen voeren de Nijl af. Vier ervan waren bemand met soldaten. Het vijfde, dat in het midden voer, was luxueuzer en had de farao met zijn lijfwachten aan boord.

Ramses II keerde terug naar de nieuwe stad Piramese die hij in de delta van de Nijl had laten bouwen. Hij genoot met volle teugen van de reis op de rivier, de levensader van Egypte. Zonder haar zou zijn land niet eens bestaan.

‘Wanneer de Nijl ‘s morgens opdroogt, is Egypte ‘s avonds dood’, luidde een oosters gezegde.

Het grootste gedeelte van het land bestond uit woestijn met hier en daar een oase op een ondergrondse bron. De vruchtbare gronden waarop de boeren groenten teelden, lagen langsheen de Nijl en werden gevoed door een vernuftig systeem van sloten en kanalen dat het kostbare water naar de akkers bracht.

Het landschap ontrolde zich in afwisselende kleuren op beide oevers. Flamingo’s en eenden vlogen soms een eindje mee met de schepen.

Al twintig jaar regeerde farao Ramses met vaste hand. Het

land was welvarend en geen enkele buur haalde het in zijn hoofd een aanval te wagen. Ramses had hen in een paar veldslagen laten voelen wie de baas was. Hij was ervan overtuigd dat hij bij zijn overwinningen steun had gekregen van de goden. Uit dankbaarheid bouwde hij voor hen indrukwekkende tempels.

Met volle zeilen haalden de schepen een hoge snelheid. De kapiteins kenden de grillen van de Nijl op hun duimpje en dat was nodig om de zandbanken te vermijden die zich steeds weer verplaatsten.

‘Nijlpaarden!’

De kreet schalde ongemeen hard vanuit de voorste boot. In de verte wemelde een kudde nijlpaarden in het water. Enorme beesten die men beter uit de weg ging, want ze konden vreselijke beten toedienen.

Ogenblikkelijk lieten de kapiteins de zeilen reven om snelheid te minderen. De vier schepen met de soldaten gingen vooraan varen om de koninklijke boot volledig in bescherming te nemen.

De nijlpaarden versperden de rivier. Van de meeste dieren was enkel de bovenkant van hun imposante kop met wijdopen neusgaten te zien. Bij andere zaten ibissen op hun brede rug.

De schepen lagen nu bijna stil en de kapitein van de eerste boot zocht een mogelijkheid om de kudde te passeren zonder de beesten te storen. Nijlpaarden kunnen heel kittelig reageren en ze zouden onmiddellijk aanvallen. Een geschikte doorgang vinden was niet gemakkelijk. Op de koop toe werden de schepen meegevoerd door de sterke stroming.

Geregeld ontmoetten boten op de rivier een paar nijlpaarden. Die vormden zelden een probleem, omdat ze uit zichzelf plaatsmaakten. Was het een hele kudde, dan reageerden

ze dikwijls heel agressief. Het was voor de mannetjes een koud kunstje om met hun tweeduizend kilogram een schip omver te duwen.

De kapitein van de eerste boot had een smalle doorgang gevonden. Hij stuurde zijn schip er voorzichtig doorheen en voer daarbij rakelings langs de dieren. De tweede boot volgde onmiddellijk. De nijlpaarden keken niet eens op. Ook de derde boot kon zonder moeilijkheden de hindernis nemen. Met de vierde dreigde het mis te gaan. Die raakte even uit koers en stootte daarbij tegen het achterste van een nijlpaard. Het kolossale beest draaide zich om, net op het ogenblik dat het schip met de farao op zijn hoogte was. Boos bonkte het nijlpaard met zijn volle gewicht tegen de romp en de bootman die het roer aan de rechterkant bediende, tuimelde overboord.

Een lijfwacht die op het achterdek stond, zag het gebeuren en merkte ook hoe het nijlpaard zijn machtige muil opende om de bootman een dodelijke beet toe te brengen. Hij greep een touw dat op het dek lag en gooide het naar de bootman. Die pakte het vliegensvlug beet. De lijfwacht slaagde erin, met de hulp van een paar makkers, de drenkeling aan boord te hijsen, net voor het nijlpaard zijn kaken dichtklapte. Door al dat geplons ontstond er hevige beroering bij de kudde. Het water kolkte toen de beesten zich in beweging zetten. Ze kwamen dreigend op het schip met de farao af.

De kapitein liet snel het zeil hijsen, waardoor de boot meer vaart kreeg. De bootman spuwde een paar gulpen water uit en toen het gevaar geweken was, hield hij niet op zijn redders te danken voor zijn redding. Daarna zong hij de lof van de godin Toëris en beloofde in de tempel haar beeld, een rechtopstaand zwanger nijlpaard, te gaan vereren.

Van in het middenschip had Ramses, de armen voor de borst

gekruist, alles gevolgd zonder één spier op zijn gezicht te vertrekken. Hij leek uit steen gehouwen.

De rest van de reis verliep rimpelloos en Piramese kwam in zicht. De zeilen werden gereefd en roeiers namen de taak over om de schepen feilloos tot aan de kade te brengen.

Ramses stapte aan wal en klom in een strijdswagen die voor hem klaarstond. De wagenmenner klakte met de tong en de paarden liepen in volle draf naar het paleis. De farao was weer thuis.

Ramses hield van de nieuwe stad die naar hem was genoemd. Piramese kwam van Pi-Ramses wat het huis van Ramses betekende. Voor haar had hij Thebe als hoofdstad opgegeven. Vanuit Piramese regeerde hij nu over Egypte.

'De farao is terug!'

Het nieuws ging rond als een lopend vuurtje, de hele stad door tot in de wijk waar de Hebreërs woonden. Zij waren een volk apart, slaven met een zekere vorm van vrijheid. Slechts weinigen wisten nog hoe ze een paar honderd jaar geleden vanuit Kanaän, toen daar hongersnood heerste, naar Egypte waren gevlucht. Hoewel de Hebreërs hier al generaties lang woonden, waren ze nooit aanvaard geworden als echte bewoners, ze bleven buitenbeentjes. Vooral in Piramese waren ze talrijk aanwezig, voornamelijk als handarbeiders die aan de bouw van nieuwe tempels, paleizen en huizen voor de rijke Egyptenaren werkten.

Ramses was als farao de zoon van de goden. Voor hen bouwde hij in het hele land tempels en monumenten. En daarvoor had hij dus de Hebreërs nodig.

De dag na zijn terugkomst vergaderde de farao met de vizier, het hoofd van de paleiswacht, de commandant van de legerafdeling belast met de bescherming van de nieuwgebouwde stad, de generaal van het woestijnleger en een paar

raadgevers. In de grote ontvangstzaal van het paleis zat hij in een zetel waarvan de poten de vorm hadden van leeuwenklauwen, een teken van zijn macht. Op de zijkanten waren lopende leeuwen afgebeeld. De zetel stond op een verhoging zodat Ramses kon neerkijken op de aanwezigen. Hij droeg een pruik en een lendenschort van geweven gouddraad. De spieren van zijn naakte tors verraadden de kracht die in hem schuilging. Om zijn hals hing een ketting van gekleurde parels en gouden armbanden omsloten zijn bovenarmen en polsen. Aan zijn voeten droeg hij witte sandalen met opgekrulde punten.

Iedere aanwezige bracht verslag uit van de gebeurtenissen die tijdens zijn afwezigheid hadden plaatsgegrepen. De farao luisterde aandachtig, maakte nu en dan een opmerking.

Plotseling vroeg hij: 'Waar is Mozes?'

Iedereen had die vraag verwacht. Allen bleven ze zwijgend staan met gebogen hoofd.

'Waar is Mozes?' Opnieuw klonk de vraag striemend als een zweepslag door de ontvangstzaal.

Omdat hij niet onmiddellijk een antwoord kreeg op zijn vraag, richtte de farao zich rechtstreeks tot de vizier.

'Waar is de Hebreëer? Vóór mijn vertrek had ik de opdracht gegeven hem met alle middelen op te sporen. Waarom heb ik daarover nog niets gehoord?'

'Hij is spoorloos, majesteit. Mozes is zoals een zandkorrel in de woestijn: onmogelijk te vinden in die onmetelijke vlakte waarin de ene zandkorrel op de andere lijkt.'

'Mooie woorden', bromde Ramses. 'Hoe lang is hij al verdwenen?' Het woord *verdwenen* klonk spottend. De farao maakte een ongeduldig gebaar met zijn hand. 'Mozes sloeg een Egyptische opzichter die belast was met het toezicht op

de Hebreeuwse werklui dood. De volgende dag werd het lijk toevallig gevonden. Mozes had het onder een laagje zand verborgen en sloeg op de vlucht. Drie maanden hebben jullie gezocht en nog niets gevonden.'

Een ijzige stilte volgde.

'Waar is hij?' Deze keer richtte hij zijn vraag tot de commandant.

'Ik ben er zeker van dat hij zich niet in deze stad verborgen houdt, majesteit. Mijn mannen hebben de hele Hebreeuwse wijk binnenste buiten gehaald. Alle huizen, iedere opslagplaats, elke schuur werd tot in de kleinste hoeken doorzocht. In geen geval is hij nog in de stad. Ik heb persoonlijk Aäron, zijn oudere broer, langdurig ondervraagd en hem duchtig op de rooster gelegd. Hij beweert dat hij na de moord niets meer heeft gehoord of gezien van zijn broer. Zijn antwoorden kwamen me eerlijk over en omdat Aäron hoog in aanzien staat in de Hebreeuwse gemeenschap heb ik hem laten gaan. Daarna liet ik hem natuurlijk in het geheim volgen. Mogelijk zou hij zijn broer eten brengen als die ergens verborgen zat. Het leverde niets op.'

Ramses keek nu naar de generaal. Die wachtte de vraag van de farao niet af.

'Ik heb verschillende patrouilles de woestijn ingestuurd. Ze hebben geïnformeerd bij de rondtrekkende bedoeïenen en hun zelfs een beloning beloofd als ze ons juiste inlichtingen konden bezorgen. Ook zij hebben geen man gezien die beantwoordt aan de beschrijving van Mozes.'

De commandant nam weer het woord.

'Alle kapiteins van de Nijlschepen, zowel zij die stroomopwaarts als zij die stroomafwaarts voeren, werden ondervraagd over de passagiers die ze hebben meegenomen. Ook dat maakte ons niets wijzer. We mogen voor waarheid aan-

nemen dat de moordenaar niet langs de rivier is ontsnapt. Ik vraag me af of hij geen zelfmoord heeft gepleegd, omdat hij wist dat we hem vroeg of laat toch te pakken zouden krijgen.'

De farao boog zich voorover in zijn zetel.

'Ik wil geen dode Mozes!' tierde hij. 'Ik wil hem levend! Een Hebreëer doodt niet ongestraft een Egyptenaar! Blijf zoeken, alle dagen van de weken en maanden die nog komen. De zoektocht mag nooit ophouden.'

De mannen bogen diep en verlieten de ontvangstzaal. Ze wisten maar al te goed waarom Ramses Mozes per se levend in handen wilde krijgen.

Over die Hebreëer deden de meest vreemde verhalen de ronde. Iedereen wist dat hij was opgegroeid aan het koninklijk hof van Seti, de vader van de huidige farao. Over hoe hij daar als kind was terechtgekomen, werd het volgende verhaal verteld.

Toen farao Seti over Egypte heerste, vond die dat de Hebreërs te sterk aangroeiden. Hij vreesde dat ze door hun aantal ooit een bedreiging zouden gaan vormen voor de Egyptenaren. Daarom had hij het bevel gegeven alle Hebreeuwse jongetjes onmiddellijk na hun geboorte te doden om op die manier de sterke groei van het Hebreeuwse volk te stoppen. De Hebreërs Amram en Jochebed nu hadden al een dochter en een zoon toen Jochebed weer in verwachting raakte. Ze baarde een tweede zoontje. Uit angst dat het zou gedood worden, hielden ze het een poosje verborgen. Dat kon niet ongemerkt blijven en daarom legde Jochebed hem in een mandje van papyrus dat met asfalt was bestreken waardoor het op een bootje gelek. Ze zette het tussen het riet aan de oever van de Nijl in de hoop dat het door een Egyptische vrouw ontdekt zou worden, want Egyptenaren gingen geregeld baden in de rivier. De dochter van de farao, de oudere zus van Ramses, vond het mandje. De prinses ont-

fermde zich over de baby en ze noemde hem Mozes, wat betekent: uit het water getrokken. Hij werd aan het hof, samen met Ramses, opgevoed als een echte Egyptenaar. Hij kleepte zich als een Egyptenaar, studeerde en leerde de Egyptische goden kennen. Na de dood van zijn vader werd Ramses farao. Door het vele werk als koning van Egypte kregen Mozes en Ramses minder contact. Omdat de nieuwe farao zoveel monumenten, tempels, huizen en paleizen liet bouwen, had hij veel arbeidskrachten nodig. Hij vond het best dat er veel Hebreërs waren. Die had hij op de bouwwerken nodig als arbeidskrachten en de jongetjes werden dus niet meer gedood.

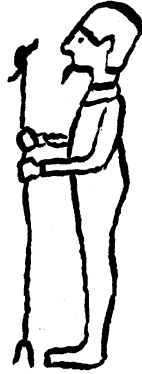
Hoewel opgevoed als Egyptenaar vergat Mozes nooit dat hij een Hebreër was. Geleidelijk werkte hij zich op tot hun leider. Mozes werd de tussenpersoon tussen hen, de Egyptische opzichters op de bouwwerken en de overheid. Door zijn kennis stond hij hoog in aanzien. Iedereen respecteerde hem.

Niemand begreep waarom Mozes een Egyptische opzichter had doodgeslagen.

Ramses was diep teleurgesteld in de man met wie hij was opgegroeid. En daarom stelde hij steeds opnieuw dezelfde vraag.

‘Waar is Mozes?’

De Hebreër scheen opgegaan in lucht. Hij werd niet gevonden, ook de volgende twee jaren niet.

Iramoen was een van de koninklijke zonen van Ramses. Geen natuurlijke zoon door geboorte. Geen verwant van vlees en bloed. Het was de gewoonte dat de farao een groep jonge kerels uitkoos. Zij werden de *koninklijke zonen* genoemd en kregen een speciale opleiding. Mocht de farao onverwacht zonder eigen kinderen sterven, dan zou uit die groep een waardige opvolger worden gekozen.

Iramoen was uitverkoren, omdat hij vrij jong al een bijzondere aanleg had voor het lezen en schrijven van hiërogliefen, het aartsmoeilijke beeldschrift van de Egyptenaren. Hij schreef de tekens als geen ander en daarom tekende hij hiërogliefen op de zuilen en muren van tempels, zodat de steenkappers ze daarna konden inkappen.

De knaap had een heilige bewondering voor Ramses. De farao was immers een vleesgeworden godenzoon. Hij regeerde het land in opdracht van de goden. Zijn goddelijke vader Osiris had hem dat voorgedaan door uit de hemel te komen en de eerste koning van Egypte te worden. Voor een gewone sterveling was het een uitzonderlijke gunst de grond voor de voeten van de farao te mogen kussen. Hij,

Iramoen, mocht gewoon met hem praten en genoot de op-
perste eer in zijn nabijheid te leven.

De jongen vond het een voorrecht te mogen meewerken om
de goden een nieuw huis te bezorgen, een tempel van steen,
een huis voor de eeuwigheid! Tempels werden gebouwd
met harde steen, afkomstig uit de steengroeven in het zui-
den.

Door zijn werk aan de tempel kwam hij veel in aanraking
met de Hebreërs die het zware en ruwe werk moesten
opknappen. Hij zag iedere dag hoe ze zwoegden als echte
slaven en merkte dat ze niet altijd even correct werden
behandeld. Wanneer sommige Egyptische opzichters de
zweep gebruikten, kromp hij ineen alsof hij de slagen op zijn
eigen rug voelde.

De gewone huizen van de Egyptenaren en zelfs het paleis
van de farao werden vervaardigd met slibstenen. Die stenen
maakten de Hebreërs door het slib van de Nijl te mengen
met gekapt stro en het in vormen te duwen. Gedroogd in de
zon waren de stenen klaar voor de bouw. Dat was geen
materiaal voor de eeuwigheid.

Ramses liet in de buurt van de Hebreeuwse wijk alweer een
nieuwe tempel bouwen als dank aan de goden nadat hij met
zijn leger in de veldslag bij Kadesj zijn vijanden, de
Hettieten, had verpletterd. Er werd verteld hoe hij in
zijn eentje duizend vijanden had gedood. Egypte wist zich
weer een tijd veilig. De grenzen werden extra beschermd
tegen mogelijke invallers.

Het was een warme dag.

Iramoen zette in sierlijke tekens het verhaal van de overwin-
ning bij Kadesj op de tempelmuur, zodat de geletterden met
eigen ogen konden lezen hoe machtig hun farao was.

De knaap stond met ontbloot bovenlijf op de hoogste planken van een steiger. Op zijn hoofd had hij een linnen doek geknoopt om zich te beschermen tegen de hevige zonnestralen. Rustig bracht hij een na een de moeilijke hiërogliefen aan op de muur.

Het plein voor de tempel lag verlaten. Het zoemen van insecten was het enige geluid.

Een ezeldrijver passeerde met drie dieren naast de tempelmuur. De ezels waren met touwen aan elkaar verbonden en liepen netjes in de rij. Ze droegen zware stenen op hun rug. De dieren sjokten met hun kop naar beneden in een zelfde langzame tred. Hun poten gooiden kleine stofwolkjes op. Plotseling kreeg het voorste beest een venijnige prik van een steekvlieg in het linkeroor. De ezel schrok, gooide zijn kop omhoog en balkte luid. Tegelijk maakte hij een doller zijwaartse sprong, waardoor de twee andere uit de pas geraakten. Het achterste beest stootte met zijn zware vracht tegen een steunpaal van de steiger die vervaarlijk heen en weer wiegde.

‘Hé, wat moet dat?’ schreeuwde Iramoen.

Een van de bovenste planken gleed weg, tuimelde naar beneden en raakte de middelste ezel op zijn kop. Hij begon wild in het rond te springen en bonkte op zijn beurt tegen de steiger aan.

De voerman vloekte en probeerde de dieren te bedaren.

Een touw van de steiger schoot los en nog meer planken gleden weg.

Iramoen probeerde zich vast te grijpen. Omdat hij helemaal bovenaan stond, vonden zijn klauwende handen geen houvast. Hij viel, sloeg met zijn hoofd tegen de tempelmuur en bleef in een wolk van opwaaiend zand liggen. De ezeldrijver bleef staan, maar toen hij zag dat de knaap niet meer

bewoog, raakte hij in paniek. Omdat er niemand in de buurt was, maakte hij zich vlug uit de voeten zonder naar de gevallen knaap om te zien. Zijn beesten sleurde hij met zich mee.

Een plank lag schuin over Iramoen.

Uit een van de huisjes aan de rand van het plein kwam een man te voorschijn. Hij was groot en stevig en had een volle baard. De man liep naar de roerloze gestalte onderaan de kapotte steiger. Hij gooide de plank opzij, knielde neer en betastte heel voorzichtig achtereenvolgens de armen en de benen van de onfortuinlijke knaap.

‘Op het eerste gezicht geen breuken’, mompelde hij.

‘Is hij dood?’

Een tweede man kwam aanlopen.

‘Nee’, zei de man met de baard. ‘Maar dat zal niet lang meer duren. Kijk.’

Hij trok de linnen hoofddoek weg. Het hoofd van Iramoen was aan een kant gezwollen. De man tilde de oogleden van de knaap op. Het wit van de ogen vertoonde een gelige glans.

‘Door de val heeft hij een zwaar hersenletsel opgelopen. De druk in zijn hoofd moet worden weggenomen en dat kan alleen een van de lijfartsen van de farao.’

Hij pakte de knaap op.

‘Wat ga je doen?’ vroeg de tweede man.

‘Ik breng hem naar het paleis.’

‘Je bent gek.’

De man met de baard reageerde niet op die opmerking. Nagekeken door de tweede man haastte hij zich naar het paleis van de farao met Iramoen in zijn armen.

De schildwacht zag hem naderen en vroeg op barse toon:

‘Wat moet dat?’

‘Deze knaap heeft een zware val gemaakt. Als hij niet dringend wordt behandeld door een van de lijfartsen van de farao, sterft hij’, antwoordde de man met de baard.

‘Scheer je weg’, gromde de schildwacht. ‘De artsen hebben wel wat anders aan hun hoofd.’

‘Ook als dit een van de zonen van de koning is?’

De soldaat schrok en liet de man met de baard binnen. Geen twee minuten later lag Iramoen op een tafel in een van de koninklijke vertrekken en kwam een arts aangelopen. Die onderzocht Iramoen en zei: ‘We moeten snel aan het werk of het is te laat.’

De man met de baard hoorde het niet meer, hij liep stilletjes naar buiten. Toen hij bijna aan de poort van het paleis was, voelde hij een zware hand op zijn schouder. Hij draaide zich om. Voor hem stond het hoofd van de paleiswacht.

‘Meer dan twee jaar zijn we naar jou op zoek, Mozes. Ik was ervan overtuigd dat je niet meer in leven was. Ook al heb je nu een baard, ik zou je uit duizenden herkennen. Op bevel van de farao arresteer ik je op beschuldiging van moord. Of ontken je dat je Mozes bent?’

‘Ik ben inderdaad Mozes’, antwoordde de man met de baard. ‘En ik wil de farao wat graag spreken. Ik heb een heel belangrijke boodschap voor hem.’

‘In de kerker mag je op hem wachten. De farao maakt een inspectiereis door Egypte en die duurt een paar weken.’ Hij bracht zijn gezicht tot vlak bij dat van Mozes. ‘Je hoeft niet bang te zijn, moordenaar. Er zal je niets gebeuren. De farao wil je levend.’

‘Waarom zou ik bang zijn?’ vroeg Mozes. ‘Mijn tijd is nog niet gekomen. Ik moet eerst een heel bijzondere opdracht vervullen.’

Het hoofd van de paleiswacht bracht hem naar de kerker

van het paleis. Mozes liep trots, met opgeheven hoofd, met hem mee, als was hij het die de leiding had.

In de Hebreeuwse wijk had iedereen het over de aanhouding van Mozes. Een paar dagen tevoren was hij in het diepste geheim in Piramese opgedoken. Niemand had hem gezien of gehoord toen hij midden in de nacht aanklopte aan het huis van zijn drie jaar oudere broer Aäron. Die had hem verborgen gehouden. De meeste Hebreeërs vonden het stom dat hij was teruggekeerd. Wie loopt nu met open ogen in de muil van een leeuw? Maar tegelijk waren ze nieuwsgierig waarom hij was teruggekomen.

Omdat Aäron vlak tegenover de nieuwe tempel woonde, had Mozes het ongeluk met Iramoen zien gebeuren.

De Hebreeërs begrepen niet waarom Mozes de jonge tekenaar van hiërogliefen, een zoon van de farao nog wel, naar het paleis had gebracht. Wat kon hen het schelen dat die een ongeluk overkwam. Ze werden zelf immers door de Egyptenaren als minderwaardige wezens beschouwd en behandeld als slaven.

Enkel de stamvaders van de verscheidene Hebreeuwse familiegroepen kenden het waarom van Mozes' terugkomst. Hij had lang met hen gepraat en had hen verteld wat er precies was voorgevallen en waarom hij was gevlucht.

'Ik woonde al die tijd in de woestijn en ben met een belangrijke boodschap hierheen gekomen', had hij gezegd. 'Een boodschap voor de farao en voor alle Hebreeërs die in Egypte in ballingschap leven.'

Het had indrukwekkend geklonken, maar hoe nieuwsgierig ze ook waren, meer had Mozes niet willen loslaten. Hij moest die boodschap eerst overbrengen aan de farao en pas daarna zou hij hen op de hoogte brengen. Maar nu zat

Mozes in de kerker en het zou wel even duren voor hij Ramses kon spreken, als die dat al wilde!

Meer dan een maand later keerde de farao terug in Piramese. Het hoofd van de paleiswacht vertelde hem onmiddellijk dat Mozes in de kerker zat. De volgende dag verscheen de Hebreeuwse leider voor Ramses.

De farao werd bijgestaan door zijn vizier. Aan zijn rechterkant stonden Iramoen met omzwachteld hoofd en de lijfarts die hem had behandeld. Ook zeven raadgevers waren aanwezig om, mocht het nodig zijn, de koning bij te staan.

Een ambtenaar-schrijver zat aan een tafeltje in de hoek van het vertrek. Hij moest op papyrusvellen het verloop van de ondervraging noteren.

Twee soldaten brachten Mozes naar binnen met zijn handen op de rug gebonden. Op een teken van de farao werd het touw losgemaakt.

Mozes boog diep en zei: 'Gegroet, majesteit.' Hij draaide zich vervolgens naar Iramoen. 'Ik ben blij dat het beter met je gaat.' 'Je spreekt niet vooraleer de farao het woord heeft genomen', bitste de vizier hem toe.

'Met uw welnemen, dat doet u nu ook', antwoordde Mozes. Bij die rake opmerking speelde heel even, onmerkbaar bijna, een kleine glimlach om de mondhoeken van de farao. Dan werd hij ernstig.

'Ik ben je dankbaar, Mozes, omdat je door je vlugge reactie het leven van een van mijn zonen hebt gered.'

'Het grootste deel van uw dankbaarheid komt de lijfarts toe die uw zoon opereerde, majesteit. Zonder zijn kennis en vaardigheid zou de knaap hier niet staan.' Bij die woorden maakte Mozes een lichte buiging naar de arts die niet goed wist hoe hij daarop moest reageren.

Ramses stond langzaam op, waardoor hij nog hoger boven Mozes uittorende. Hij stak zijn rechterarm uit. Twee glimmende gouden armbanden met de afbeelding van een kever, symbool van eeuwig leven erop, rinkelden zacht bij dat gebaar. Hij wees naar Mozes en plotseling stond op zijn gezicht felle woede te lezen.

‘Jij hebt twee jaar geleden een Egyptenaar gedood en het lijk verborgen.’

‘Ik heb inderdaad een moord begaan, majesteit. En ik maakte een grote fout door het dode lichaam met zand te verbergen en op de vlucht te slaan. Dat gebeurde in een paniecreactie die ik diep betreur.’

‘Je betreurt je vlucht. Moet je niet evengoed het doodslaan van een Egyptenaar betreuren?’

‘Iemands leven nemen is altijd betreurenswaardig, majesteit. Maar ik had een geldige reden voor die droeve daad.’

Er klonk zacht gemompel in het vertrek, een heel ongewone reactie in het bijzijn van de koning. De schrijver keek verschrikt op. Enkel op het gezicht van Ramses viel geen emotie te bespeuren.

‘Verklaar je nader.’

‘De gedode Egyptenaar was opzichter bij de bouwwerken. Hij ging bijzonder brutaal om met mijn mensen. De zweep lag erg los in zijn hand. Isaac, een van onze steenmakers, was ziek. Hij kreeg geen verzorging en sleepte zich naar zijn werk. Omdat hij niet genoeg presteerde, sloeg de opzichter hem tot bloedens toe. Ik kwam tussenbeide en raakte met de Egyptenaar in een handgemeen. Het gevolg van die ongelukkige slag kent u.’

‘Mogelijke getuigen zijn natuurlijk alleen Hebreërs’, spotte de farao. ‘Iedereen weet dat ze niet te vertrouwen zijn.’

Het gezicht van Mozes verstrakte bij die uitspraak.

‘Toch niet, majesteit. Op het ogenblik van mijn misdaad was een Egyptenaar aanwezig. Hij kwam materiaal leveren en wilde er niet bij betrokken worden. De man maakte zich vlug uit de voeten. Waarom zou hij in het voordeel van een Hebreër getuigen? Die zijn volgens Zijne Majesteit immers niet te vertrouwen.’

De spanning was te snijden bij die boude uitspraak.

‘Ik laat de zaak onderzoeken. Tot zolang blijf je opgesloten. Breng hem weg.’

Toen de Hebreër tussen twee soldaten het vertrek verliet, riep Ramses hem na: ‘Mozes, je zei bij je aanhouding dat je een belangrijke boodschap voor me had.’

‘Een heel belangrijke, majesteit. Die hoort u wanneer ik vrij kom.’

Toëris godin van moederschap

Ptah god van de artiesten

Thot god van de schrijvers

Wadjet beschermster
Beneden Egypte

Horus hemelgod

Sobek krokodillengod

Heket godin voor
de geboorten

Neit oorlogsgodin

Selkis beschermster
van het leven

Osiris bekendste god

Apis vruchtbaarheidsgod

Set god van wind en stormen

Ra zonnegod

Anoebis dodengod

Sechmet doodsboode